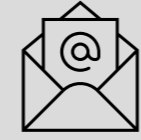

Ontwikkeling van maatschappelijk herstel, persoonlijk herstel, cognitie en symptomen bij mensen in verschillende fasen van hun psychotische stoornis: een meta-analyse

Lars de Winter, Lieuwe de Haan, Wim Veling & Jaap van Weeghel

Lwinter@kcphrenos.nl

Achtergrond

Mensen met psychotische stoornissen ervaren vaak problemen op meerdere levensdomeinen.

Veranderingen in deze levensdomeinen hangen samen met verschillende factoren: kenmerken van persoon zelf en omgevingsfactoren.

Specifiek de duur van psychotische stoornissen kan belangrijke rol spelen in de potentie van verbetering op verschillende levensdomeinen

Onderzoeksvraag:

In hoeverre verbeteren mensen met psychotische stoornissen op verschillende levensgebieden gedurende verschillende fasen van hun psychose?

Inclusie criteria:

- Onderzoeken naar mensen met psychotische stoornissen
- Longitudinale onderzoeken die mensen minimaal 1 jaar volgen
- Kwantitatieve uitkomsten van **Symptomen**, **Persoonlijk herstel**, **Cognitie**, of **Maatschappelijk herstel**

Methoden

Veranderingen gemeten door **effectgrootte van verschillen** tussen begin- en eindpunt van studie te berekenen.

Gericht op verschillen tussen subgroepen van studies op basis van gemiddelde **Ziekte**duur van patiënt:

Ziekte

duur

- <2 jaar
- 2-5 jaar
- 5-10 jaar
- >10 jaar

Invloed van **beïnvloedende factoren** van persoon zelf en uit de omgeving zijn meegenomen in analyse om resultaten aanvullend te duiden.

Resultaten

Studies geïncludeerd:

Symptomen: 82
Persoonlijk herstel: 32
Cognitie: 57
Maatschappelijk herstel: 84

Kenmerken doelgroep:

Symptomen
 37,6 jaar / 36,2% vrouw / 42 studies 100% schizofrenie / 17,1% gerichte behandeling

Persoonlijk herstel
 36,1 jaar / 32,7% vrouw / 14 studies 100% schizofrenie / 21,9% gerichte behandeling

Cognitie
 35,5 jaar / 33,7% vrouw / 29 studies 100% schizofrenie / 5,2% gerichte behandeling

Maatschappelijk herstel
 33,4 jaar / 39,3% vrouw / 26 studies 100% schizofrenie / 35,2% gerichte behandeling

Levensdomein	Resultaten per subgroep					Beïnvloedende factoren
	Totaal	ZD < 2 jaar	ZD 2-5 jaar	ZD 5-10 jaar	ZD >10 jaar	
Symptomen						Leeftijd (-) / depressie klachten (+) / algemene symptomen (+) / positieve symptomen (+)
Positieve symptomen	0.84 ⁺⁺⁺	1.36 ⁺⁺⁺	1.42 ⁺⁺⁺	0.94 ⁺⁺⁺	0.36 ⁺	
Negatieve symptomen	0.39 ⁺	0.40 ⁺	0.57 ⁺⁺	0.53 ⁺⁺	0.19	
Desorganisatie	0.47 ⁺	1.53 ⁺⁺⁺	0.38 ⁺	0.44 ⁺	0.20 ⁺	
Depressie	0.33 ⁺	0.13	0.47 ⁺	0.19	0.40 ⁺	
Persoonlijk herstel						Schizofrenie (-) / Educatie niveau (+) / publicatie jaar (+) / negatieve, algemene en positieve symptomen (+)
Algemeen persoonlijk herstel	0.43 ⁺		0.63 ⁺⁺		0.24 ⁺	
Kwaliteit van leven	0.33 ⁺		0.44 ⁺		0.26 ⁺	
Specifieke CHIME domeinen	0.14		0.17		0.09	
Cognitie						Leeftijd (-) / Educatie niveau (+) / vrouwelijk geslacht (+) / Schizofrenie (-) / negatieve symptomen (-)
Motorische vaardigheden	0.05		0.18		0.10	
Aandacht	-0.02		0.05		0.20	
Geheugen (visueel / verbaal)	0.20 ⁺		0.21 ⁺		0.28 ⁺	
Executief functioneren	0.19		0.21 ⁺		0.33 ⁺	
Algemene cognitie	0.13		0.21 ⁺		0.10	
Maatschappelijk herstel						Niveau van functioneren aan begin (+) / studies uitgevoerd in ggz setting (+) / depressie klachten (+) / negatieve symptomen (-) / positieve symptomen (+)
Algemeen functioneren	0.60 ⁺⁺		0.97 ⁺⁺⁺		0.73 ⁺⁺	
Sociale vaardigheden	0.36 ⁺		0.30 ⁺		0.32 ⁺	
Onafhankelijkheid	0.25 ⁺		0.07		0.07	
Zinnvolle dagbesteding	0.15		0.25 ⁺		-0.40 ⁻	
Participatie	0.31 ⁺		0.02		0.28 ⁺	
						0.56
						0.25 ⁺
						0.26 ⁺
						0.15
						-0.05
						0.52 ⁺⁺

Conclusies

De sterkste verbetering op meerdere levensgebieden vindt plaats de eerste 10 jaar na psychose: wees er vroeg bij!

De levensdomeinen **Symptomen** en **Maatschappelijk herstel** verbeteren substantieel, terwijl **Persoonlijk herstel** en **Cognitie** slechts beperkt verbeteren: een aandachtspunt!

Factoren consistent van invloed op het beloop: positieve en negatieve symptomen, schizofrenie en niveau van functioneren aan begin

Meer weten?

Artikelen over **Persoonlijk herstel** en **Cognitie** zijn nog onder review bij tijdschrift. Vragen? Neem contact op met Lars de Winter

Scan hier: artikel over **Maatschappelijk herstel**

Scan hier: artikel over **Symptomen**